

دفتر همکاری های علمی بین المللی دانشگاه بیرجند

**International Scientific Collaboration
Office of University of Birjand**

معرفی نظام های رتبه بندی جهانی دانشگاه ها

و

بررسی شاخص های این نظام ها

فهرست مطالب:

- معرفی کلی نظام‌های رتبه‌بندی
- تشریح نظام‌های رتبه‌بندی
- بررسی چند شاخص مشترک در بین نظام‌های رتبه‌بندی

معرفی کلی نظام‌های رتبه‌بندی

WEBOMETRICS

RANKING WEB
OF UNIVERSITIES

معرفی کلی نظام‌های رتبه‌بندی

- نظام رتبه‌بندی شانگهای (ARWU)
- نظام رتبه‌بندی کیو اس (QS)
- نظام رتبه بندی آموزش عالی تایمز (THE)
- نظام رتبه بندی لیدن (Leiden)
- نظام رتبه بندی سایمگو (SIR)
- نظام رتبه بندی وبومتریک (Webometrics)

رتبه بندی آکادمیک دانشگاه‌های جهان

Academic Ranking World University (ARWU)

<http://www.shanghairanking.com/ARWU2019.html>

**ACADEMIC
RANKING OF
WORLD
UNIVERSITIES** SINCE
2003

Academic Ranking World University (ARWU)

موسسه شانگهای جیائوتونگ از سال ۲۰۰۳، فعالیت خود را در زمینه ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی جهان آغاز نموده است. این موسسه هر ساله بیش از ۱۲۰۰ دانشگاه را ارزیابی و از این میان ۵۰۰ دانشگاه برتر جهان

را اعلام می‌نماید. در ارزیابی این نظام، هر دانشگاه یا موسسه آموزش عالی که دارای جایزه نوبل، مدال‌های بین‌رشته‌ای، نویسندگان پراستناد و یا مقالات انتشار یافته در مجلات Science & Nature باشد مورد بررسی قرار می‌گیرد. همچنین دانشگاه‌هایی که تعداد قابل ملاحظه‌ای مقالات نمایه شده در نمایه استنادی علوم (SCIE) و نمایه استنادی علوم اجتماعی (SSCI) را دارا هستند نیز در ارزیابی لحاظ می‌شوند. این موسسه عملکرد موسسات را در سه قالب کلی، زمینه‌ای و

موضوعی رتبه‌بندی می‌کند به طوریکه در نتایج سال ۲۰۱۶ علاوه بر رتبه‌بندی کلی، دانشگاه‌ها در ۵ زمینه و ۷ موضوع مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند. شاخص‌های ارزیابی و روش‌شناسی هر کدام از انواع ارزیابی‌ها متفاوت از یکدیگر می‌باشد.

دانشگاه بیرجند در این رتبه‌بندی قرار ندارد

نظام رتبه بندی جهانی دانشگاه‌های کیو اس

QS World University Rankings

<https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2020>

QS World University Rankings

موسسه رتبه‌بندی انگلیسی QS، از سال ۲۰۰۴ ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی را آغاز نموده است. این موسسه سالانه ۳۰۰۰ دانشگاه را در جهان براساس ۶ شاخص ارزیابی نموده و بیش از ۸۰۰ دانشگاه برتر را اعلام می‌نماید.

• شاخص‌های ارزیابی

- شهرت علمی با وزن ۴۰٪ (اندازه‌گیری از طریق نظرسنجی)
- شهرت در بازار کار با وزن ۱۰٪ (اندازه‌گیری از طریق نظرسنجی)
- نسبت دانشجو به اعضای هیات علمی با وزن ۲۰٪ (اندازه‌گیری از طریق خود اظهاری دانشگاه)
- میزان استناد به ازای هر عضو هیات علمی با وزن ۲۰٪ (اندازه‌گیری از طریق پایگاه اسکوپوس)
- تعداد دانشجویان بین‌المللی با وزن ۵٪ (اندازه‌گیری از طریق خود اظهاری دانشگاه)
- تعداد اعضای هیات علمی بین‌المللی با وزن ۵٪ (اندازه‌گیری از طریق خود اظهاری دانشگاه)

دانشگاه بیرجند در این رتبه بندی قرار ندارد

رتبه بندی جهانی آموزش عالی تایمز

THE (Times Higher Education)

<https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings>

THE (Times Higher Education)

موسسه رتبه‌بندی انگلیسی تایمز، از سال ۲۰۰۴، دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی عضو را با استفاده از ۱۳ شاخص و در ۵ محور اصلی ارزیابی و دانشگاه‌های برتر جهان را اعلام می‌نماید. این نظام در سال ۲۰۱۷ به معرفی حدود ۱۴۰۰ دانشگاه برتر جهان پرداخته است.

➤ محورهای ارزیابی

- آموزش: محیط یادگیری (با وزن ۳۰٪)
- پژوهش : (با وزن ۳۰٪)
- استناد: تأثیر پژوهش (با وزن ۳۰٪)
- وجهه بین‌المللی: منابع انسانی و پژوهش (با وزن ۷.۵٪)
- درآمد صنعتی: انتقال دانش^۲ (با وزن ۲.۵٪)

دانشگاه بیرجند در رتبه +۱۰۰۱ قرار دارد

نظام رتبه بندی لیدن

CWTS Leiden Ranking

<https://www.leidenranking.com/ranking/2019/list>

CWTS Leiden Ranking

مرکز مطالعات دانشگاه علم و فناوری لیدن، فعالیت خود را در هلند از سال ۲۰۱۱ در زمینه ارزیابی عملکرد علمی دانشگاه‌های جهان آغاز نموده است. این موسسه سالانه حدود ۸۰۰ دانشگاه برتر جهان را از حدود ۵۰ کشور، بر اساس شاخص‌های علم‌سنجی رتبه‌بندی می‌نماید. مبنای انتخاب این دانشگاه‌ها، تعداد تولیدات علمی نمایه شده آنها در پایگاه استنادی web of Science می‌باشد. به این ترتیب که هر دانشگاهی که در بازه زمانی ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۷ حداقل ۱۰۰۰ تولید علمی نمایه شده در این پایگاه استنادی را داشته باشد، در این رتبه‌بندی لحاظ می‌گردد. لازم به ذکر است صرفاً تولیدات علمی از نوع *review article, research article* مورد محاسبه قرار می‌گیرند. کلیه اطلاعات مربوط به دانشگاه‌ها توسط این نظام گردآوری شده و دانشگاه‌ها در ارایه اطلاعات به این نظام نقشی ندارند.

University	P	P(top 10%)	PP(top 10%)
1 Univ Tehran	6032	478	7.9%
2 Amirkabir Univ Technol	4352	310	7.1%
3 Tehran Univ Med Sci	3949	194	4.9%
4 Tarbiat Modares Univ	3319	247	7.5%
5 Sharif Univ Technol	3265	248	7.6%
6 Isfahan Univ Technol	3214	249	7.7%
7 Iran Univ Sci & Technol	3107	256	8.2%

دانشگاه بیرجند در این رتبه بندی قرار ندارد

نظام رتبه بندی سایمگو

SIR – SCImago Institutions Rankings

SCIMAGO
INSTITUTIONS
RANKINGS

SIR – SCImago Institutions Rankings

موسسه اسپانیایی سایماگو (SIR) از سال ۲۰۰۹، ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و موسسات علمی- پژوهشی سراسر جهان را آغاز نموده است. این موسسه به صورت سالانه نتایج رتبه‌بندی خود را برای حدود ۵۰۰۰ موسسه اعلام می‌دارد. طبق روال همیشگی این موسسه، هر دانشگاه یا موسسه تحقیقاتی که بیش از ۱۰۰ مقاله منتشر شده در پایگاه داده اسکوپوس داشته در ارزیابی این نظام در نظر گرفته می‌شوند. موسسات علمی و پژوهشی مورد ارزیابی به چهار دسته اصلی موسسات دولتی، آموزش عالی، بهداشتی و خصوصی تقسیم‌بندی شده و رتبه جهانی هر یک از آنها در میان مجموعه این موسسات اعلام می‌شود. به عنوان مثال چنانچه رتبه دانشگاهی ۱۰ اعلام گردد، این رتبه صرفاً در میان دانشگاه نبوده و با احتساب همه موسسات اعلام شده است.

دانشگاه بیرجند در رتبه ۸۰۹ قرار دارد

نظام رتبه بندی وبومتریک

Webometrics– Ranking web of Universities

WEBOMETRICS

RANKING WEB
OF UNIVERSITIES

Webometrics– Ranking web of Universities

موسسه تحقیقاتی CSIC از اولین سازمان‌های تحقیقات پایه در اروپا و متشکل از حدود ۱۲۶ مرکز و آزمایشگاه در سطح کشور اسپانیا می‌باشد که تحقیقات خود را در زمینه ارزیابی وضعیت وبسایت‌ها از سال ۲۰۰۴ آغاز نموده است. این مؤسسه، هر شش ماه یکبار بیش از ۲۴۰۰۰ دانشگاه و مرکز آموزشی و پژوهشی سراسر جهان را بر مبنای وبسایت آن‌ها مورد بررسی قرار می‌دهد.

World Rank ▲	University	Det.	Country	Presence	Impact	Openness	Excellence
2868	University of Birjand	33		2237	8519	1992	2471

• شاخص‌های ارزیابی

۱. قابلیت مشاهده دیگران (Impact): مجموع تعداد لینک‌ها و دامنه‌های ارجاع شده مربوط به این لینک‌ها از یک وبسایت خارجی به وبسایت دانشگاه می‌باشد. اطلاعات مربوط به این شاخص از دو پایگاه اطلاعاتی Majestic SEO، و Ahrefs استخراج می‌شود (با وزن ۵۰٪).
۲. اندازه صفحات وب (Presence): تعداد صفحات وب موجود در وبسایت دانشگاه که از طریق موتور جستجوی Google قابل دسترسی می‌باشند (با وزن ۱۰٪).
۳. فایل‌های قابل دسترسی (Openness): تعداد ارجاعات از نویسندگان برتر که بر اساس موتور جستجوی Google Scholar Citations استخراج شوند (با وزن ۱۰٪).
۴. برتری (Excellence): تعداد مقالات برتر دانشگاه در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۰ که جزو ۱۰٪ مقالات با بیشترین ارجاعات هستند. این اطلاعات از پایگاه داده سایماگو جمع‌آوری شده است (با وزن ۳۰٪).

تشریح نظام‌های رتبه‌بندی

WEBOMETRICS

**RANKING WEB
OF UNIVERSITIES**

رتبه بندی آکادمیک دانشگاه‌های جهان

Academic Ranking World University (ARWU)

ACADEMIC
RANKING OF
WORLD
UNIVERSITIES

SINCE
2003

Academic Ranking World University (ARWU)

مؤسسه آموزش عالی (Institute of Higher Education) وابسته به دانشگاه شانگهای جیائو تونگ چین از سال ۲۰۰۳ میلادی و با هدف ارائه یک نظام جدید رتبه بندی برای فراهم کردن امکان حضور بیشتر دانشگاه های این کشور در بین ۵۰۰ دانشگاه برتر دنیا، به وجود آمد.

دانشگاه جیائو تونگ شانگهای مجموعه نتایج رتبه بندی ۵۰۰ دانشگاه برتر توسط این نظام را هر ساله در مجموعه ای تحت نام ARWU منتشر می کند. آغاز فعالیت آن به انجام پروژه های وسیع در کشور چین با هدف رتبه بندی دانشگاه های جهان و سنجش فاصله دانشگاه های چین با سطح جهانی باز می گردد. نتایج این رتبه بندی در مجله اکونومیست منتشر می شود.

رتبه بندی ARWU ادعا می کند که از معیارهای بین المللی قابل مقایسه عینی، علنی، در دسترس و قابل اثبات استفاده می کند، این رتبه بندی فهرستهای رتبه بندی دانشگاهها را در سطح منطقه ای و جهانی همراه با آمارهای مربوط به آنها فراهم می کند.

برخلاف برخی دیگر از سیستم های رتبه بندی، ARWU داده های مورد نیاز خود را از دانشگاههای رقیب به دست نمی آورد بلکه اطلاعات مربوطه را از پایگاه های اطلاع رسانی آنها جمع آوری می کند.

نظام رتبه بندی شانگهای براساس معیار متفاوت و با هدف اندازه گیری عملکرد دانشگاهها ایجاد شده است. در هر گروه به دانشگاه با بهترین عملکرد امتیاز ۱۰۰ تعلق می گیرد که در نهایت دانشگاه ها براساس امتیازهایی که در کل کسب کرده اند رتبه بندی می شوند.

Academic Ranking World University (ARWU)

معیارهای مورد استفاده در این سیستم را به شکلی می توان به ۲ گروه «معیارهای شخصی و معیارهای گروهی» تقسیم کرد.

معیارهای شخصی

- ❖ (Alumni) تعداد کل فارغ التحصیلان برنده جایزه نوبل در زمینه های علمی و یا برنده مدال فیلد در ریاضیات. وزن اختصاص داده شده (۱۰ درصد).
- ❖ (Award) تعداد کل اعضای هیأت علمی برنده جایزه نوبل در زمینه های علمی و یا برنده مدال فیلد در ریاضیات. وزن اختصاص داده شده (۲۰ درصد).
- ❖ (HiCi) تعداد کل پژوهشگران با استناد بالا در همه حوزه های موضوعی نمایه شده در پایگاه اطلاع رسانی ISI وزن اختصاص داده شده (۲۰ درصد).

Academic Ranking World University (ARWU)

معیارهای گروهی

❖ (N & S) تعداد کل مقاله های منتشر شده در مجلات Nature و Science در ۵ سال گذشته. وزن اختصاص داده شده (۲۰ درصد).

❖ (PUB) تعداد کل مقاله های نمایه شده در نمایه استنادی علوم و نمایه استنادی علوم اجتماعی در سال گذشته. وزن اختصاص داده شده (۲۰ درصد).

❖ (PCP) عملکرد آموزشی دانشگاه با توجه به تعداد دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاه (سرانه کارهای برجسته علمی). کل امتیازات ۵ معیار گذشته تقسیم بر تعداد اعضای هیأت علمی تمام وقت. وزن اختصاص داده شده (۱۰ درصد). نویسندگان رتبه بندی ARWU، معیار ذکر شده را در ارتباط با ۴ حوزه موضوعی کلی مورد بررسی قرار میدهند:

کیفیت آموزش

کیفیت اعضای هیات علمی

برون داد پژوهشی

بهره وری

Academic Ranking World University (ARWU)

➤ کیفیت آموزش

اطلاعات مربوط به این حوزه از طریق معیار Alumni به دست می آید. این معیار برای اشخاصی (لیسانس، فوق لیسانس، دکترا) که جوایز مورد نظر را دریافت کرده اند تعریف شده است، همه جوایز و مدال ها دارای وزن یکسانی نیستند و براساس یک طرح خطی ساده ارزش آنها از زیاد به کم مرتب میشود. برای مثال جوایز دریافت شده بعد از سال ۱۹۹۱، امتیاز ۱۰۰ درصد را و جوایز دریافت شده در فاصله سالهای ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۰، امتیاز ۹۰ درصد و غیره را به خود اختصاص می دهد. این معیار با علامت اختصاری ALU نشان داده میشود.

Academic Ranking World University (ARWU)

► کیفیت اعضای هیأت علمی

در این حوزه اطلاعات مربوط به ۲ معیار مورد بررسی قرار می گیرد ..

۱. **معیار Award:** به صورت یک طرح خطی ساده امتیاز ۱۰۰ درصد برای برندگان جوایز بعد از سال ۲۰۰۱ و امتیاز ۹۰ درصد برای برندگان سال های ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۰ و... که در نهایت امتیاز ۱۰ درصد برای برندگان سالهای ۱۹۱۱ تا ۱۹۲۰ در نظر گرفته میشود. این معیار به اختصار با برچسب AWA تعریف شده است.

۲. **معیار تعداد پژوهشگران:** با استناد بالا در ۲۱ حوزه علمی معرفی شده توسط مؤسسه علمی تامسون که شامل فهرستی از ۲۵۰ نفر از افرادی است که بالاترین میزان استناد را در یک دوره ۲۰ ساله در ۲۱ حوزه موضوعی تامسون داشته اند. این معیار با علامت اختصاری HiCi شناخته می شود.

Academic Ranking World University (ARWU)

برونداد پژوهشی

برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز در این حوزه داده های معیار مورد بررسی قرار می گیرد

۱. تعداد مقاله های منتشرشده اعضای هیأت علمی در مجله های Science و Nature در ۵ سال گذشته:

در این معیار امتیازها به این صورت است که امتیاز ۱۰۰ درصد به نویسنده مسؤل، ۵۰ درصد برای اولین نویسنده همکار (نویسنده همکار دوم در صورتی که نویسنده همکار اول شرایطی همانند نویسنده مسؤل داشته باشد) و ۲۵ درصد برای نویسنده همکار بعدی و ۱۰ درصد برای دیگر نویسندگان همکار. این معیار با علامت N&S تعریف شده است.

۲. شمارش تعداد مقاله های منتشرشده اعضای هیأت علمی با استفاده از داده های پایگاه علمی تامسون در یک دوره یک ساله. علامت اختصاری این معیار PUB است.

Academic Ranking World University (ARWU)

بهره‌وری

معیار مورد نظر در این حوزه معیاری است که عملکرد آموزشی دانشگاه با توجه به تعداد دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاه یا به عبارت دیگر سرانه کارهای برجسته علمی را نشان میدهد که شامل امتیاز کل ۵ معیار بالا تقسیم بر تعداد اعضای هیأت علمی تمام وقت است. این مقیاس زمانی که نتوان معادل تعداد اعضای هیأت علمی تمام وقت را به دست آورد، نادیده گرفته میشود. علامت اختصاری این معیار PY (PCP) است.

Academic Ranking World University (ARWU)

با استفاده از نتایج حاصل از نظام رتبه بندی ARWU می توان تاریخچه مربوط به دانشگاههای مورد نظر را در قرن های گذشته از طریق شاخص Alumni –Award و ۱۰ تا ۲۰ سال گذشته را به وسیله شاخص نویسندگان با استناد بالا و ۵ سال گذشته را از طریق شاخص N & S بررسی کرد. همچنین این رتبه بندی میزان عملکرد جاری دانشگاهها و مؤسسه ها را در زمینه کیفیت انتشارات از طریق شاخص PUB منعکس می کند. داده های مورد نیاز در نظام رتبه بندی شانگهای از منابع مختلفی به دست می آید که به طور خلاصه در جدول ۲ ذکر شده اند.

این رتبه بندی پروژه عظیمی بوده که توسط چین با هدف تعیین فاصله سطح علمی دانشگاههای این کشور با سایر دانشگاههای جهان انجام پذیرفته است و در آن سعی بر بیطرف بودن شده است. انتقادهای شدیدی نیز به این رتبه بندی وجود دارد که عمده آنها به معیارهای آن بر میگردند، برای مثال علوم طبیعی مهمترین نقش را در این رتبه بندی دارند.

نظام رتبه بندی جهانی دانشگاه‌های کیو اس

QS World University Rankings

QS World University Rankings

نظام رتبه‌بندی کیو.اس از سال ۲۰۰۴، سالانه دانشگاه‌های جهان را با استفاده از شش شاخص ارزیابی و ۷۰۰ دانشگاه برتر را معرفی می‌نماید. شاخص‌های اعتبار دانشگاه، اعتبار افراد شاغل، نسبت دانشجو به اعضای هیئت علمی، میزان استناد به هر عضو هیئت علمی، تعداد اعضای هیئت علمی بین‌المللی، تعداد دانشجوی بین‌المللی از مهمترین شاخص‌های ارزیابی کیفی دانشگاه‌ها است که توسط نظام کیواس مورد استفاده قرار می‌گیرد. اطلاعات مورد نیاز این نظام رتبه بندی از طریق نظرسنجی از صاحب‌نظران حوزه‌های موضوعی، نظرسنجی از کارفرمایان، پایگاه استنادی اسکوپوس و پرسشنامه‌ای که خود دانشگاه‌ها پر می‌کنند، گردآوری می‌شود.

رتبه بندی کیو اس یکی از معتبرترین نظام های رتبه بندی بین المللی است که توسط موسسه کاکارلی سیموندز انگلستان صورت می‌گیرد. یکی از رتبه بندی مهمی که این پایگاه به صورت سالانه انجام می‌دهد ارزیابی و سنجش دانشگاه‌ها در حوزه های موضوعی مختلف است. رتبه بندی موضوعی کیواس بر اساس چهار شاخص بررسی شهرت دانشگاه، ارزیابی کارفرمایان، تعداد استنادها به ازای هر مقاله و h -index صورت می‌پذیرد و این شاخص‌ها هر کدام با وزنی متناسب با هر حوزه موضوعی، جهت معرفی بهترین دانشگاه‌ها مشخص می‌گردند. بخشی از اطلاعات مورد نیاز رتبه بندی موضوعی کیو اس از طریق پایگاه استنادی اسکوپوس و بخش دیگر نیز از اطلاعات حاصل از نظرسنجی‌ها به دست می‌آید.

QS World University Rankings

هدف اصلی از انتشار رتبه بندی کیو. اس ایجاد نظامی به دنباله روی از ARWU است که تا اندازه ای به دانشجویان بریتانیایی در زمینه مطالعات آنها درباره وضعیت آموزش عالی و انتخاب دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی مناسب راهنمایی کند. شیوه رتبه بندی این نظام مبتنی بر نیازهای منطقه و با توجه به نظرسنجی گسترده از مسؤولیت مؤسسه ها و دانشگاه های دنیا اقتباس شده است. شاخص هایی که در این نظام لحاظ شده اند، در راستای تعیین عوامل نشان دهنده توانمندی مؤسسه ها و دانشگاه ها است. معیارهای مورد بررسی در این نظام شامل ۶ معیار کمی و کیفی به شرح زیر است:

کیفیت پژوهشی

کیفیت آموزشی

گرایش بین المللی

QS World University Rankings

کیفیت پژوهشی

۱. اعتبار آکادمیک (نظرسنجی): مرکب از امتیازهای حاصل از نظر سنجی اعضای هیأت علمی سایر دانشگاهها در حوزه های موضوعی تقسیم شده. وزن اختصاص داده شده ۴۰ درصد
۲. استنادهای مربوط به هر عضو هیأت علمی: امتیازی که از بررسی عملکرد پژوهشی افراد در یک بازه زمانی (۵ساله) از طریق بانک اطلاعات اسکوپوس به دست می آید. وزن اختصاص داده شده ۲۰ درصد است.
۳. نظر استخدام کنندگان (پیمایش کارفرمایان): امتیاز بررسی کارفرمایان براساس پاسخهای نظرسنجی برای استخدام افراد جدید. وزن اختصاص داده شده ۱۰ درصد.

کیفیت آموزشی

۴. نسبت اعضای هیأت علمی به دانشجو. وزن اختصاص داده شده ۲۰ درصد.

گرایش بین المللی

۵. امتیاز هیأت علمی بین المللی: براساس تعداد هیأت علمی بین المللی مناسب. وزن اختصاص داده شده ۵ درصد.
۶. امتیاز دانشجوی بین المللی: براساس تعداد دانشجویان بین المللی مناسب. وزن اختصاص داده شده ۵ درصد.

در این نظام رتبه بندی میزان استناد به مقاله های اعضای هیأت علمی با استفاده از پایگاه داده اسکوپوس که استناد به مقاله ها را در سطح جهانی اندازه می گیرد، استخراج می شود. این پایگاه طیف وسیعی از مجله ها را پوشش میدهد.

۲ معیار آخر با استفاده از آمار و ارقامی اندازه گیری می شود که خود دانشگاه ها به مؤسسه ارائه کرده اند. نسبت هیأت علمی به دانشجو اهمیت زیادی دارد چراکه این میزان مدت زمانی را که عضو هیأت علمی به هر دانشجو اختصاص میدهد، نشان میدهد. نسبت اعضای هیأت علمی بین المللی، تعداد درخواست های بین المللی یک دانشگاه نسبت به اعضای هیأت علمی آن دانشگاه و نیز تمایل دانشگاه برای جذب هیأت علمی از سراسر جهان را نشان میدهد. در نهایت نسبت دانشجویان بین المللی نیز بیانگر توانمندی آن دانشگاه در عرصه بین المللی است. این معیار بیانگر فرصتی برای دانشجویان و نشان دهنده تعهدات دانشگاه برای باز کردن درها برای جذب دانشجویان خارج از کشور با توجه به جهانی شدن آموزش است.

QS World University Rankings

پنج حیطة اصلی	حوزه های موضوعی
هنر و علوم انسانی	باستان شناسی - معماری - طراحی و هنر - زبان و ادبیات انگلیسی - تاریخ - زبان شناسی - زبان های مدرن - هنرهای نمایشی - فلسفه - الهیات و مطالعات مذهبی - تاریخ کلاسیک و باستانی
مهندسی و فناوری	علوم کامپیوتر و سیستم های اطلاعاتی - مهندسی شیمی - مهندسی عمران و سازه - مهندسی برق و الکترونیک - مهندسی مکانیک، تولید و حمل و نقل هوایی - مهندسی مواد معدنی و معدن
علوم زیستی و پزشکی	کشاورزی و جنگلداری - آناتومی و فیزیولوژی - علوم بیولوژیکی - دندان پزشکی - پزشکی - پرستاری - داروسازی و فارماکولوژی - روان شناسی - علوم دامپزشکی
علوم طبیعی	شیمی - علوم دریا و زمین - علوم محیط زیست - جغرافیا - علم مواد - ریاضیات - فیزیک
علوم اجتماعی و مدیریت	حسابداری و مالی - مردم شناسی - مدیریت کسب و کار - مطالعات ارتباطات و رسانه - مطالعات توسعه - اقتصاد و اقتصادسنجی - تحصیلات - صنعت مهمانداری و مدیریت اوقات فراغت - قانون - مطالعات سیاست و بین المللی - سیاست اجتماعی - جامعه شناسی - موضوع های مرتبط با ورزش - مدیریت کتابداری و اطلاعات - آمار و تحقیق در عملیات

QS World University Rankings

رتبه بندی در ۵ حیطه کلی کیو اس سال ۲۰۱۸:

در رتبه بندی که در ۵ حیطه علوم طبیعی؛ مهندسی و فناوری؛ علوم زیستی و پزشکی؛ علوم اجتماعی و هنر و علوم انسانی صورت پذیرفته است، دانشگاه های ایران در ۲ حیطه مهندسی- فناوری و علوم زیستی-پزشکی دارای رتبه در بین دانشگاه های برتر دنیا شده اند که نتایج آن در جدول زیر قابل مشاهده است.

وضعیت دانشگاه های ایران در رتبه بندی حیطه ای سال ۲۰۱۸ کیو.اس		
رتبه	نام دانشگاه	حیطه کلی
۴۵۱-۵۰۰	دانشگاه صنعتی شریف	مهندسی و فناوری
۴۰۱-۴۵۰	دانشگاه علوم پزشکی تهران	پزشکی و علوم زیستی

QS World University Rankings

QS رتبه‌بندی دانشگاه‌های ایران برای سال ۲۰۲۰ بر اساس معیارهای وب‌سایت

رتبه سال ۲۰۲۰	نام دانشگاه	رتبه دانشگاه در ایران
407	Sharif University of Technology	1
489	Amirkabir University of Technology	2
650 - 601	Iran University of Science and Technology	3
650 - 601	University of Tehran	4
1000 - 801	Shahid Beheshti University	5
1000 - 801	Shiraz University	6

نتایج رتبه‌بندی موضوعی کیو اس سال ۲۰۱۸

رتبه سال ۲۰۱۸	نام دانشگاه	حوزه
۱۵۱-۲۰۰	دانشگاه تهران	معماری و محیط انسان ساز
۳۰۱-۳۵۰	دانشگاه تهران	مهندسی برق و الکترونیک
۳۵۱-۴۰۰	دانشگاه صنعتی شریف	
۳۰۱-۳۵۰	دانشگاه صنعتی شریف	مهندسی مکانیک
	دانشگاه تهران	
۲۵۱-۳۰۰	دانشگاه تهران	کشاورزی و جنگلداری
۲۵۱-۳۰۰	دانشگاه علوم پزشکی تهران	پزشکی
۴۰۱-۴۵۰	دانشگاه علوم پزشکی شیراز	
	دانشگاه علوم پزشکی مشهد	
۴۵۱-۵۰۰	دانشگاه علوم پزشکی تبریز	
	دانشگاه تهران	
۱۵۱-۲۰۰	دانشگاه علوم پزشکی تهران	داروسازی
۲۵۱-۳۰۰	دانشگاه علوم پزشکی مشهد	
۴۵۱-۵۰۰	دانشگاه صنعتی شریف	شیمی
۱۵۱-۲۰۰	دانشگاه تهران	جغرافیا
۲۵۱-۳۰۰	دانشگاه تهران	علم مواد

رتبه بندی جهانی آموزش عالی تایمز

THE (Times Higher Education)

رتبه بندی جهانی آموزش عالی تایمز که بین سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹ با همکاری مؤسسه کاکارلی سیمونز تولید می شد. از سال ۲۰۱۰ با هدف پیشرفت و بهبود شاخص های رتبه بندی تصمیم گرفت در یک رتبه بندی مستقل و با همکاری تامسون رویترز شروع به کار کند. این رتبه بندی ۱۲ شاخص عملکردی مستقل را (در ۵ گروه کلی) مورد بررسی قرار می دهد.

۱. آموزش و یادگیری وزن اختصاص داده شده ۲۰ درصد

❖ الف) اعتبار آموزشی: ۱۵ درصد

❖ ب) نسبت استاد به دانشجو: ۴/۵ درصد

❖ ج) تعداد مدارک دکتری اهداشده / تعداد دانشجویان دور دکتری: ۲/۲۵ درصد

❖ د) تعداد مدارک دکتری اهداشده به ازای تعداد اعضای هیأت علمی: ۶ درصد

❖ ه) درآمد مؤسسه از طریق فعالیت های علمی کارکنان: ۲/۲۵ درصد

- **۲. درآمد صنعتی.** وزن اختصاص داده شده ۲/۵ درصد
- ❖ الف) درآمدهای پژوهشی بخش صنعتی: ۲/۵ درصد
- **۳. استنادات تأثیر پژوهش.** وزن اختصاص داده شده ۳۰ درصد
- ❖ الف) تأثیر استناد (متوسط نرمال شده استنادات مقاله ها): ۳۰ درصد
- **۴. پژوهش درآمد و اعتبار وزن اختصاص داده شده ۳۰ درصد**
- ❖ الف) اعتبار پژوهشی: ۱۸ درصد
- ❖ ب) درآمدهای پژوهشی: ۶ درصد
- ❖ ج) مقاله های علمی اعضای هیأت علمی: ۶ درصد
- **۵. چشم انداز بین المللی:** وزن اختصاص داده شده ۷/۵ درصد
- ❖ الف) نسبت دانشجویان بین المللی به کل دانشجویان: ۲/۵ درصد
- ❖ ب) نسبت هیأت علمی بین المللی به کل هیأت علمی: ۲/۵ درصد
- ❖ ج) مقاله های علمی حاصل همکاری بین المللی: ۲/۵ درصد

نظام رتبه بندی لیدن

CWTS Leiden Ranking

➤ نظام رتبه بندی دانشگاه لیدن توسط مرکز مطالعات علم و فناوری دانشگاه لیدن هلند (CWTS) و براساس انتشارات ثبت شده در پایگاه Web of Science در ۲ حوزه علوم و علوم اجتماعی انجام شده است و ۵۰۰ دانشگاه برتر دنیا را با خود شناسایی کرده است.

➤ شاخص های این رتبه بندی براساس ۲ معیار تأثیر و همکاری است. نظام رتبه بندی لیدن نتیجه پژوهش های کتاب سنجی انجام شده در مرکز مطالعات علوم و فناوری دانشگاه لیدن است که برای اولین بار در سال ۲۰۰۷ منتشر شد و پوشش این رتبه بندی تنها مربوط به دانشگاه های اروپا است. در این نظام اطلاعات مورد نیاز درباره انتشارات دانشگاه ها از طریق پایگاه WoS جمع آوری می شود.

نظام رتبه بندی سایمگو

SIR – SCImago Institutions Rankings

SCIMAGO
INSTITUTIONS
RANKINGS

سایمگو یک گروه پژوهشی پیشرفته در حوزه ارزیابی علوم است که به تجزیه، تحلیل و ارزیابی اطلاعات در پایگاه های اطلاعاتی بزرگی می پردازد. اعضای این گروه پژوهشی متشکل از شورای پژوهشی اسپانیا و دانشگاه گرانادای اسپانیا است. از جمله تلاش های سایمگو در زمینه تجزیه، تحلیل و بررسی های علمی اطلاعات می توان به پروژه رتبه بندی مؤسسه های سایمگو و رتبه بندی مجله های سایمگو اشاره کرد.

پروژه رتبه بندی مؤسسه ها در زمینه ارزیابی پژوهشی دانشگاه ها و مؤسسه ها با تأکید بر فعالیت های پژوهشی در سطح جهانی است که براساس تعداد مقاله های علمی مؤسسه های تحقیقاتی دولتی و آموزش عالی کشورهای مختلف با توافق نامه همکاری، گروه پژوهشی سایمگو و پایگاه داده اسکوپوس از انتشارات الزویر به دست آمده است.

SIR – SCImago Institutions Rankings

گزارش این رده بندی به صورت سالانه منتشر می شود. این رتبه بندی بررسی اطلاعات مربوط به مقاله ها و پژوهش های منتشر شده در مجله ها و همایش های معتبر را از طریق بانک اطلاعاتی عظیم اسکوپوس که جامع ترین (یا دست کم یکی از جامع ترین) بانک های دستاوردهای مکتوب علمی در جهان است انجام می دهد.

در این نظام موسسه ها به ۵ بخش نهادی «آموزش عالی، نظام سلامت، نمایندگی های دولتی، شرکت ها و ... تقسیم می شوند. این گروه پژوهشی به رتبه بندی موسسه های برگزیده می پردازد تا اطلاعاتی در ارتباط با سیاست های پژوهش های پژوهشگران و عملکردهای پژوهشی آن ها را در سطح جهانی از طریق رسانه ای عمومی و جذاب در اختیار علاقه مندان قرار دهد.

SIR – SCImago Institutions Rankings

رتبه بندی موسسه های سایمگو (SIR) در سال ۲۰۱۱ با در نظر گرفتن ۴ شاخص اصلی منتشر شد. این پایگاه ادعا می کند این رتبه بندی یکی از جدیدترین و جامع ترین نظام های رتبه بندی پژوهشی دانشگاه ها و موسسه های پژوهش محور در جهان است. به تازگی این نظام رتبه بندی ۲ شاخص جدید عملکردی (نمایه تخصصی و میزان تعالی) را به ۴ شاخص قبلی برای ارزیابی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه ها افزوده است. این شاخص ها براساس خروجی های علمی موسسه ها و استنادهای دریافتی است. درک چگونگی محاسبه و اندازه گیری بینش بیشتری در زمینه این نظام رتبه بندی را ارائه خواهد کرد.

۱. میزان برون داد علمی:

تعداد مقاله ها و پرونده های علمی منتشرشده بر طبق داده های پایگاه اسکوپوس

۲. همکاری های بین المللی:

آثار علمی منتشرشده (پروژه های تحقیقاتی، مقاله های مشترک و...). موسسه مورد نظر با همکاری موسسه های خارجی

۳. تأثیر نرمال سازی شده:

استنادهایی که یک موسسه در مقایسه با میانگین جهانی استناد دریافت کرده است.

۴. انتشار با کیفیت: میزان انتشار در ۲۰ درصد از مجله های معتبر (با کیفیت بالا)

➤ میزان برون داد علمی

❖ تعداد مقاله های علمی منتشرشده در مجلات علمی معتبره توانایی موسسه در تولید دانش علمی را آشکار می سازد. امتیاز مربوط به برون داد براساس انداز موسسه و عملکرد پژوهشی و مواردی از این قبیل به دست می آید. در انتشاراتی که با همکاری چند نویسنده همکار ایجاد شده است. امتیاز مربوطه به هریک از موسسه های شرکت کننده تخصیص داده می شود.

➤ میزان همکاری های بین المللی

❖ این شاخص توانمندی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی را برای برقراری ارتباطات بین المللی نشان می دهد. «از طریق نسبت دستاوردهای پژوهشی در سطح جهانی براساس نسبت برون دادی که موسسه ی مورد نظر با همکاری موسسه های خارجی تولید کرده است. امتیازها براساس تحلیل خروجی های پژوهشی موسسه هایی که وابستگی آن ها شامل آدرس بیش از یک کشور است» محاسبه می شود.

➤ میزان تأثیر نرمال شده با تعدیل شده

❖ این شاخص، تأثیر علمی مؤسسه یا دانشگاه را بر جوامع علمی نشان می دهد. به منظور محاسبه عادلانه این تأثیر اثر اندازه موسسه ها و تعداد پژوهشگران آن بر برون داد پژوهشی حذف و تعدیل می شود. میانگین تأثیر علمی یک مؤسسه را نسبت به متوسط جهانی انتشارات در همان آثار محدودۀ زمانی و حوزه موضوعی مشخص نشان می دهد. امتیاز به دست آمده به صورت درصد بیان می شود. به عنوان مثال، اگر متوسط جهانی یک باشد و امتیاز مؤسسه ۰/۸ این آمار نشان می دهد که استنادات به مؤسسه ۲۰ درصد پایین تر از متوسط جهانی است و یا اگر امتیاز مؤسسه ۱/۳ باشد به این معنی است که استناد به مؤسسه ۰ درصد بالاتر از متوسط جهانی است.

➤ میزان انتشارات معتبر و با کیفیت

❖ این شاخص نسبت آثار علمی منتشرشده از مؤسسه مورد نظر در مجلات علمی معتبر جهانی را نشان می دهد. مجلات مورد نظر برای این شاخص آن هایی هستند که در لیست رتبه بندی مجله ها که براساس شاخص های رتبه بندی مجله ها ۵۰۳۲۸۰ (۱۴]۵) انجام شده جزو ۲۵ درصد اول (یک چهارم بالایی) فهرست قرار دارند.

نظام رتبه بندی وبومتریک

Webometrics– Ranking web of Universities

WEBOMETRICS

**RANKING WEB
OF UNIVERSITIES**

رتبه بندی وبومتریکس، رتبه بندی وبی دانشگاه های جهان است که آزمایشگاه سایبرمتریک شورای تحقیقات ملی اسپانیا که بزرگ ترین گروه پژوهشی در این کشور محسوب می شود، در سال ۲۰۰۴ آن را تولید کرد و در ژانویه ی هر سال به روز می شود. آیین رتبه بندی باعث ایجاد انگیزه در پژوهشگران برای انتشار بیشتر و بهتر اطلاعات علمی در وب سایت ها برای کمک به استفاده ی دیگر افراد شده است.

نظام رتبه بندی WR با هدف متقاعد کردن دانشگاه ها و نهادهای سیاسی و نشان دادن اهمیت انتشارات تحت وب در جهت توزیع و گسترش دانش دانشگاهی، اندازه گیری فعالیت های علمی، عملکرد و تأثیر آن ها آغاز به کار کرد. چنین رتبه بندی هایی به طور کلی تصویری از فعالیت های اساتید، محققان و پژوهشگران را که در وب سایت های آن ها منعکس شده، نشان می دهد.

شاخص های مورد استفاده ی نظام وبومتریکس با معیارهای علم سنجی و معیارهای کتاب سنجی در ارتباطند. وبومتریک اطلاعات بیش از ۱۵ هزار دانشگاه و بیش از ۵ هزار مرکز تحقیقاتی را به دقت مورد بررسی قرار می دهد و در نهایت فهرست اصلی، شامل ۴ هزار دانشگاه سطح بالا در جهان است که بسیاری از آن ها در فهرست رتبه بندی ناحیه ای و منطقه ای پوشش داده شده اند. WR پوشش بزرگ تری نسبت به رتبه بندی های همسان خود دارد که مسسه ها و دانشگاه ها را به انعکاس دقیق فعالیت های شان در وب سایت ها تشویق می کند.

در این رتبه بندی ۴ شاخص اصلی مورد بررسی قرار گرفته است و نتایج فراهم شده از موتورهای جستجوی اصلی به دست آمده است.

اندازه

❖ تعداد صفحات بازیابی شده توسط ۴ موتور کاوش Exalead، LiveSearch، Yahoo و Google (وزن اختصاص داده شده ۲۰ درصد)

مشاهده پذیری

❖ تعداد پیوندهای خارجی منحصربه فرد دریافت شده توسط وب سایت. (وزن اختصاص داده شده ۵۰ درصد)

فایل های اطلاعاتی غنی

❖ حجم (تعداد) فایل های مرتبط با فعالیت های علمی در قالب های (PPT, PDF, PS, DOC) (وزن اختصاص داده شده ۱۵ درصد)

نخبگی و سطح علمی

❖ تعداد مقاله ها و استنادهای مربوط به حوزه موضوعی که Google Scholar فراهم می کند و شامل مقاله های ارائه شده، گزارش ها و دیگر آیتم های علمی است. (وزن اختصاص داده شده ۱۵ درصد)

چهار فاکتور اصلی به عنوان شاخص های ارزیابی وبومتریک

شاخص	ضریب تأثیر در ویرایش جولای ۲۰۱۸	توضیحات
1 IMPACT	50%	تعداد لینک های ورودی یا برگشتی (backlink) شناسایی شده توسط موتورهای جستجوگر (ahrefs) و (Majestic SEO)
2 (1/3) PRESENCE	5%	تعداد صفحات ایندکس شده از وب سایت، توسط موتور جستجوگر Google
3 (1/3) OPENNESS	10%	تعداد مقالات (pdf, doc, docx, ppt) شناسایی شده توسط Google Scholar در بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴
4 (1/3) EXCELLENCE	35%	تعداد مقالات در ۱۰٪ مهمترین ارجاعات مقالات علمی در بین سالهای ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ بر اساس وب سایت Scimago

رتبه بندی بیست دانشگاه برتر ایران از نظر رتبه ملی و بین المللی ۲۰ دانشگاه برتر ایران در رتبه بندی وبومتریک

رتبه در جهان	رتبه در ایران	نام دانشگاه
۲۸۸	۱	دانشگاه تهران
۵۵۵	۲	دانشگاه علوم پزشکی تهران
۵۹۴	۳	دانشگاه صنعتی شریف
۷۸۵	۴	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۸۵۱	۵	دانشگاه تربیت مدرس
۹۲۰	۶	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۹۲۳	۷	دانشگاه صنعتی اصفهان
۹۴۹	۸	دانشگاه علم و صنعت ایران
۹۸۹	۹	دانشگاه فردوسی مشهد
۱۲۰۱	۱۰	دانشگاه شهید بهشتی
۱۲۳۴	۱۱	دانشگاه شیراز
۱۲۷۲	۱۲	دانشگاه علوم پزشکی مشهد
۱۳۶۰	۱۳	دانشگاه تبریز
۱۳۶۹	۱۴	دانشگاه علوم پزشکی شیراز
۱۳۸۵	۱۵	دانشگاه علوم پزشکی تبریز
۱۳۹۷	۱۶	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
۱۳۹۹	۱۷	دانشگاه صنعتی خواجه نصیر طوسی
۱۴۴۸	۱۸	دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
۱۴۵۷	۱۹	دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد
۱۵۶۶	۲۰	دانشگاه اصفهان

Univer sity	Excell ence Rank	Univer sity	Openn ess Rank	Univer sity	Presen ce	Univer sity	Impa ct Rank
تهران	۲۲۵	علوم پزشکی تهران	۴۰۷	تهران	۹۰	تهران	۷۲۹
علوم پزشکی تهران	۴۴۳	تهران	۶۲۵	فردوسی مشهد	۲۰۳	صنعتی شریف	۷۳۴
صنعتی امیر کبیر	۴۷۲	تربیت مدرس	۸۶۴	علوم پزشکی تهران	۲۰۵	آزاد اسلامی واحد مشهد	۱۱۸۷
صنعتی شریف	۴۸۹	صنعتی امیر کبیر	۸۸۶	علوم پزشکی شهید بهشتی	۲۱۱	علوم پزشکی تهران	۱۲۸۸
تربیت مدرس	۵۶۶	علوم پزشکی شهید بهشتی	۹۲۰	علوم پزشکی ایران	۲۱۳	آزاد اسلامی واحد سمنان	۱۳۲۶

بررسی چند شاخص مشترک در بین نظام‌های رتبه‌بندی

51

اعتبار جهانی

شهرت بین المللی

پژوهش

میزان استناد به مقالات چاپ شده

تعداد مقالات مشترک بین المللی

تعداد طرح‌های مشترک بین المللی

درآمد صنعتی و پژوهشی

آموزشی

تعداد اعضای هیأت علمی بین المللی

تعداد دانشجویان بین المللی

تعداد کل دانشجویان

تعداد اعضای هیأت علمی